

3 vrienden.

Paul ~~Dank~~ ^{elektronisch} dankbaar 97
Dank: credit schulden; kiest partij

Meditatie Kerstnachtdienst Dantumawoude Luuk: eenie met onder
(maank; schijnbeeld)

Schriftlezing: LUKAS

Gemeente van Christus.

antwoorden elkaar op kerstfeest
Stuk ouder: wie heeft kerstboom?

Karel, Mark en Luuk, drie wijsneuzen. Op zoek naar iets anders dan de hoogste kerstboom. Ze hadden de smoor in. En waarom? Omdat de kerstsfeer waar ze in zaten niet echt was. Het was opgeklapt. Kerstvierende alsof er niets aan de hand is in de wereld. Ze waren op zoek naar iets anders, naar iets wezenlijks, naar iets echts.

Als ik dan zo die groepjes jongeren bij elkaar zie, op de hoeken van de straten, bij cafetaria's, dan denk ik: Waarvoor zouden ze nu weer gevlucht zijn? Waar zouden ze het over hebben? Wat zoeken ze bij elkaar, wat ze thuis niet vinden?

Het zou een mooi onderwerp voor een preek zijn, in deze avond, om nu maar weer eens flink van leer te trekken tegen die onechtheid van ons kerstfeest. Tegen de buitenkant, van lekkernijen en versiering, die alles bedekt wat niet gezien mag worden. Een donderpreek, dat zou best kunnen in deze avond.

Maar ik zal het kort maken: Ons kerstfeest, met al die commerciële toeters en bellen eromheen, dat kerstfeest is niet bijbels. Het is zelfs een belediging van de armen, dat kerstfeest van de westerse wereld. Het is niet volgens de schrift, dat wij de geboorte van Jezus uitgebreid vieren. Dat is nooit de bedoeling geweest: Jezus zelf wijst ons steeds weer opnieuw naar Pasen, naar de overwinning op de dood; en Hij wijst ons nog verder naar Pinksteren, naar de kracht van de Heilige Geest. Maar het is nooit de bedoeling geweest om van kerst een heilige dag te maken.

Misschien is dat ook wel de reden, dat we er geen echt bijbels feest van kunnen maken. Het zit er gewoon niet in. Van oorsprong een heidense feestdag, hebben we van kerst een geboortefeest gemaakt.

Het bijzondere van de kerstnacht is wel, dat wij licht laten zien in het duister. Dat thema loopt door de hele schrift heen, dwars door het evangelie: Jezus is het licht der wereld. Dat is het bijzondere aan de kerstnacht. We zijn ons namelijk terdege bewust van de duisternis waarin de wereld verkeert. We zijn ons wellicht ook bewust van de duisternis van ons eigen bestaan. En dat we dan als gemeente, en als christenen over de hele wereld licht laten zien in het duisternis, dan zijn we in ieder geval wel bezig met iets bijbels.

Het is ook de dagelijks weerkerende opdracht van God aan de mensen om in dit tijdelijke leven te zoeken naar licht, voor jezelf voor de ander, en voor de schepping. Zoals het licht de hoofdrol speelt in de kerstnacht, zo speelt het water de hoofdrol in de paasnacht. Door het water van de doop wordt de vergeving zichtbaar gemaakt en kunnen we het feest van Pasen meevieren.

Daarom denken we ook: want geen licht heeft de wereld toen Jezus kwam.

Tot zover dan maar de donderpreek: Samengevat: Het licht van kerst mogen we ontsteken, maar het nimmer voor onszelf houden! Jezus is niet gekomen om alleen mij, of alleen kerkmensen te verlossen, nee: Alzo lief had God de wereld, staat er geschreven.

Als we licht maken in de duisternis, dan laten we iets van Gods bedoeling zien. Licht dat uitstraalt naar de ander. Licht laten zien, dat is ook het zichtbaar maken van de hoop. Kerstfeest heeft alles te maken met hoop: Hoop voor mensen, die in het duister verkeren, hoop voor mensen, wier leven nacht is geworden. Maar gemeente, wat is het grote gevaar van de hoop? Het grootste gevaar van hoop dat is, dat het sprekend lijkt op valse hoop.

Wie er nu de hoogste kerstboom had, dat doet er niet toe. Maar ik weet wel, dat die drie hoofdrolspelers: Karel, Mark en Luuk, dat zij duidelijk gezien hebben, wat valse hoop is. Valse hoop, dat is wanneer mensen zeggen dat er eenheid is, terwijl dat niet zo is. (Als die baas van die electrowinkel dat zegt en dan ook nog zijn personeel bedondert, dan is er sprake van valse hoop, van groffe oneerlijkheid.)

Ja, gemeente, hoop heeft alles te maken met eerlijkheid. Echte hoop is namelijk eerlijk tegenover het leven. Zo niet de valse hoop waarmee Mark die school de rug toekeerde. De willekeur en de hypocrisie van de leraren strookt lang niet met de schone schijn die ze bij de kerstwijding hoog houden. Het is valse hoop. En ook die derde: Luuk. Hij werd met kerst het huis uitgejaagd, door een opgeklopte sfeer van oneerlijkheid en onechtheid. Hij verdroeg dat niet langer.

En deze drie, deze drie wijzen vinden elkaar. En alle drie zoeken ze naar hetzelfde. Alle drie zoeken ze naar dat echte, dat wezenlijke, dat belangrijker is dan de hoogste kerstboom.

Hoop en valse hoop, ze liggen heel dicht bij elkaar. Laten we ervoor zorgen, dat we in ieder geval een echt en eerlijk kerstfeest hebben, met hoop, die oprecht is.

In de grond van de zaak zijn wij net zo opgejaagd als die drie jongens. Opgejaagd zijn we door een doldwaze wereld, die zo snel rondtolt dat niemand het meer bij kan houden. Laten we ons best ervoor doen, dat we een eerlijk kerstfeest hebben dit jaar.

Dat betekent, dat je oog en oor hebt voor de wereld om je heen. Het betekent, dat het je niet koud laat wat er allemaal gebeurt, en wat er allemaal misgaat. Eerlijk kerstfeest, dat betekent dat je datgene doet wat in je vermogen ligt, om je naaste lief te hebben als jezelf. Een eerlijk kerstfeest, dat is, dat je van de daken schreeuwt, dat het een grote rotzooi is in de wereld: eerlijk kerstfeest, dat is, dat je de rotzooi van je eigen leven durft toe te geven bij de Here God. Eerlijk kerstfeest vieren, dat is in de kerk, dat we licht in het duister laten zien, maar dat niet alleen voor onszelf houden. Eerlijk kerstfeest vieren dat is in de kerk, dat we de opgestane Heer verkondigen, aan wie het maar wil horen. Eerlijk kerstfeest vieren in de kerk dat is, ook de tekortkomingen en de fouten en zonden van de gemeente toegeven. En er zo mogelijk iets aan doen.

Die drie jongens, Karel Mark en Luuk hadden maar één behoefte: We willen leven, maar dan wel eerlijk en echt. Niet opgeklopt en onecht, en niet met valse hoop en oneerlijkheid. En weet u wat het mooie is van de kerstnacht? Dat is dat mensen elkaar vinden! Dankzij het licht van Kerst, weten mensen elkaar te vinden, zoeken mensen elkaar op, en spreken elkaar hopelijk aan op de echtheid van dit feest.

Die drie jongens vonden elkaar (in het centrum van de stad) bij die ene cafetaria die nog open was en waar het licht nog brandde. En ze hebben hun frustraties gedeeld over datgene waar ze van weggerend waren.

Ik vraag me wel eens af als ik het evangelie van de kerstnacht lees: Hoe zouden die drie wijzen elkaar gevonden hebben? Zouden ze ook weggerend zijn van hun dagelijks beslommeringen, op de vlucht voor de oneerlijkheid van de mensen? Wat ik in ieder geval zeker weet, dat is, dat ze bij elkaar zijn gebracht, en dat ze door het licht van de ster van Betlehem naar de plaats zijn gebracht, waar het werk van God zichtbaar was in de wereld.

Morgenochtend mogen we als gemeente het werk van God vieren. Maar ook dan moeten we elkaar geen valse hoop bieden. Het kerstfeest moet eerlijk en echt zijn. Misschien zien we morgen en overmorgen af van die uitgebreide diners en gezelligheden, om het eerlijk te houden.

Wat is dan de hoop van de kerstnacht? Dat is allereerst, zoals het adventlied zegt: De nacht is haast ten einde de morgen niet meer ver! Dat God het licht gemaakt heeft, en dat hij over ons wil lichten, dat is de goede boodschap van deze nacht.

Wat is dan onze hoop in heel ons tijdelijke leven, gemeente? Onze hoop schuilt niet in het uiterlijke, niet in het vergankelijke, onze hoop richt zich op het eeuwige op het onvergankelijke. Onze hoop, hoe klein soms ook, is, dat het kind van Betlehem het licht der wereld is en blijft! Het is diezelfde hoop die Johannes verwoordde: "Alzo lief had God de wereld, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe!"

Laten we de nacht met vertrouwen ingaan, en het licht van de nieuwe dag met liederen begroeten. Ontwaak jij die slaapt, en sta op uit de dood en Christus zal over u lichten! AMEN

Meditatie Eerste Kerstdag

Gemeente van Christus.

~Alzo lief had God de wereld, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe!~

Met die woorden van de discipel Johannes is alles gezegd, daarmee is het hele evangelie gezegd. Kerst, Pasen en Pinksteren, in één adem genoemd. Alzo lief had God de wereld.

Maar dat klinkt nog zo algemeen. We mogen die woorden naar onszelf toetrekken, en we mogen het op ons persoonlijk van toepassing laten zijn deze woorden, en dan mag je zeggen: God heeft mij zijn Zoon gegeven, opdat ik niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe.

Of ik zou willen zeggen tot U gemeente: God heeft u lief, en daarom schenkt Hij u zijn Zoon, voor u is eeuwig leven weggelegd.

Eigenlijk is het iets totaal onvoorstelbaars. Dat Godzelf mensgeworden is: dat Hijzelf die lage gestalte van een mens heeft aangenomen, dat is eigenlijk onvoorstelbaar. Hoe groot moet dan wel niet Zijn liefde zijn, dat Hij dat ervoor over had?!

En wat kan ik daar dan vanmorgen nog meer van zeggen? Moet ik daar nog iets aan toevoegen? Of is dit genoeg? Ik kan nog andere ooggetuigen aanhalen, en vertellen van de getuigenissen over Jezus, over heel zijn leven, maar vooral ook over het einde van zijn leven. Ik zou mensen kunnen noemen, die zelf getuigd hebben van hun geloof in de Zoon van God. Misschien had ik mensen moeten uitnodigen vandaag, om hier in het publiek te vertellen van hun leven met God. Maar wat zou het toevoegen aan deze woorden uit het Johannes evangelie: Alzo lief had God de wereld.

Nee, ik zal geen verdere getuigen erbij roepen. We vertrouwen tenslotte op de Geestkracht van God, die ons geloof versterkt. Wat ik misschien nog toe kan voegen, dat zijn enige woorden over wie Hij is, die Zoon van God. En dan laat ik mij maar weer leiden door de evangelist, en dat is vandaag Lukas.

Bij Matteus waren het de drie wijzen uit het oosten, die eer kwamen brengen in Betlehem. Bij Lukas zijn het een paar schaapherders. Ach ja, Matteus heeft nu eenmaal een wat andere invalshoek dan Lukas. Voor Lukas betekende de geboorte van Jezus, dat voortaan vooral ook de gewone mensen bij God zouden willen horen. Gewone schaapherders. Jezus is, in de ogen van Lukas, een herderkoning.

Jezus doet sterk denken aan koning David, die immers ook geroepen werd uit de schaapskooi. Een herderkoning in de naam van God. Het is geen eretitel, er is geen winst mee te behalen. Het levenswerk van een herderkoning is alleen maar dienstbaarheid aan God. Jezus is degene die ons warm wil maken voor het Koninkrijk, een koninkrijk met een herderkoning aan het hoofd.

De vraag is alleen: Willen we zo'n koning? En willen we zo'n koninkrijk? In de afgelopen weken van advent waren er in de verhalen uit Genesis en uit Lukas steeds aanwijzingen, dat deze Jezus van grote betekenis is voor ons leven. Hij is het brood des levens, geboren in Betlehem. Broodhuis betekent dat. Waar brood

is, daar is leven: we geloven in een God van leven. Hij wil dat wij leven. Een andere aanwijzing was de wijnbeker. In de hand van de Farao was de wijnbeker een bron van kwaad, een bron van vergetelheid en willekeur. Maar de drinkbeker in de hand van Jezus, dat is geen willekeur, maar dat is een bewuste keuze. God koos voor de mensen, uit liefde, en hij blijft kiezen voor de mensen, uit grote liefde. De drinkbeker van Jezus is niet langer de vergetelheid, nee, die wijnbeker wijst ons regelmatig op de grote daden van God in de wereld.

Nog twee andere aanwijzingen hoorden we tijdens advent: De mantel, en de droom. De mantel van Jozef, die achterblijft in de handen van de vrouw van Potifar. Maar in het evangelie lezen we van de mantel der liefde. Niet zoals het spreekwoord zegt, dat alles bedekt wordt door de mantel der liefde. Nee, het koningskleed van deze herderkoning uit Betlehem dat is een mantel van liefde. Geen versierselen, geen fluweel en goud, maar liefde. *Want* Alzo lief had God de wereld immers!

En dan die droom. De dromen van Farao, de dromen van de schenker en de bakker, maar zeker ook de dromen van Jozef zelf. Ze stonden centraal in advent: maar ik hoop dat het evangelie van deze morgen ons uit de droom haalt. Want als er staat 'Alzo lief had God de wereld', dan worden wij vanmorgen met beide benen in de wijde wereld gezet: want dat is de plek waar God wil dat wij leven.

De vraag is nogmaals, wat willen wij met die wereld? Zien wij kans om de wereld warm te maken voor het koninkrijk? Willen we dat koninkrijk wel? Willen we deze herderkoning eigenlijk wel? Met kerstnacht zeggen en zingen we dan: Een kind is ons geboren. Eeuwenoude woorden, die al door Jesaja zijn uitgesproken. Een kind is ons geboren. Wat betekent dat eigenlijk?

Weet u wat het betekent dat er een kind geboren wordt? Ik kan niet uit ervaring spreken, maar van horen zeggen weet ik, dat de geboorte van een kind een bijzonder ingrijpende gebeurtenis is. Grote spanning zien we dikwijls, ook al vóór de geboorte. Blijde verwachting is vaak geen blijde verwachting, maar gewoon spanning. Er is grote onzekerheid, over hoe het zal gaan, of het goed zal gaan, of het kind gezond zal zijn.

En van dichterbij kan ik meepraten over vaders en moeders die een kind adopteren: wat het betekent om zo lang te moeten wachten. Maar ook alles wat daaraan vooraf gaat. Het is allemaal spanning en hoogspanning bij de komst van een nieuwe wereldburger.

En als het kind dan geboren is, of als een wereldkind is aangekomen, dan weten we van de spanning, die zich ontlaadt, van de intense vreugde over dit nieuwe leven, dat aan je zorg is toevertrouwd. De spanning is nooit helemaal weg; want een mensenleven is zo verschrikkelijk kwetsbaar, leven en dood liggen vaak zo akelig dicht bij elkaar. Maar de blijdschap overheerst, in het begin.

Maar hoe is het dan toch mogelijk, dat die woorden waarmee ik de preek begon, lang niet die spanning en die vreugde in ons losmaken, die er wel is als een kindje geboren wordt.

Alzo lief had God de wereld, die woorden zouden ons dan toch

intense blijdschap moeten geven? Het is toch feest vandaag? Zouden we dan niet willen gelijken op die herders, van wie we lezen: "Zij keerden terug, God lovende en prijzende om alles wat zij gehoord en gezien hadden."

Nogmaals die vraag: Willen wij eigenlijk wel zo'n koning? Aan onze reactie op het evangelie te zien hebben we niet zoveel behoefte aan deze koning. Al onze behoeften zijn al bevredigd. En voorzover dat niet zo is, kunnen we altijd nog wel wegen bedenken om dat te compenseren. Willen wij zo'n koning?

Laten we de vraag maar weer wat persoonlijker stellen. In de ik-vorm. Wil ik Jezus aannemen in mijn leven als koning? Ik hoop en bid, dat u van harte ja zult zeggen. Dat Hij Uw verlosser en zaligmaker is.

Maar willen wij als gemeente die herderkoning en zijn koninkrijk? Als we onszelf die vraag stellen, dan kunnen we het kindje Jezus misschien het beste vergelijken met een vondeling.

Daarstraks hadden we het over wat er gebeurt als een kind in je leven komt, de blijdschap en de spanning. Wat zou u doen als er morgen een vondeling bij u voor de deur zou liggen? Zou je misschien blij zijn? Of zou je eigenlijk maar geërgerd zijn, of zelfs een beetje boos: Hoe kan een moeder nou zoiets doen! Of misschien reageert u wel met onverschilligheid: Die kunnen wij er niet meer bij hebben.

Hoe welkom is dit kind, dit kerstkind? Ja, stel je voor: Dit is eigenlijk wat God doet in zijn grote liefde: het is in de theologie ook vaak zo gezegd, God heeft uit liefde voor de mensen zijn zoon als het ware te vondeling gelegd, tussen de mensen, tussen de gewone mensen. Hoe welkom is Hij in uw leven?

We kunnen nog andere vergelijkingen maken op deze kerstmorgen: Stel je voor dat vluchtelingen zich zouden aandienen? Ik heb het al eens eerder genoemd. Of om wat dichters bij het kerstkind te blijven: Hoe welkom zou een van die kinderen zijn, die het slachtoffer zijn van haat en oorlog.

Dan is toch het moment gekomen, om niet langer vragen te stellen en af te wachten. Nee, dan breng je je geloof in praktijk. Heel simpel en eenvoudig.

Hoe welkom is deze herderkoning temidden van de machthebbers der wereld? Ze zien hem liever gaan dan komen.

Gemeente er rust een grote taak op onze schouders. Zoals Paulus zegt, aan u de taak om door te geven, wat u in Godsnaam is toevertrouwd. Het kind van Betlehem, maar vooral ook Zijn goddelijke woorden zijn aan onze zorg toevertrouwd. Het is aan ons, om werk te maken van het kerstevangelie.

"Alzo lief had God de wereld, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe!"

Die woorden mogen ons dagelijks inspireren, en bemoedigen. Ik wil afsluiten met een gedicht, van een dichter uit ons dorp, over de Onzienlijke Vader in de Hemel, en over het kind: het gaat zo:

Dit kind aan ons gegeven door de Schepper van het leven
is voor ons een teken dat hoop doet geven.
voor een betere toekomst hier op aarde.
waar wij naar mogen streven.
met elkaar op weg. 't is nog een lange reis
maar een reis vol waarde.

Zo geeft dit leven zin. als ieder mensenkind
symbool en teken is. met als betekenis:
het kind te zien als een afspiegeling van de Onzienlijke.

Zalig Kerstfeest wens ik u allen! AMEN